

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 26. септембар 2012. године

Предмет бр. 227/09

Спаса МАРКОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 26. септембра 2012. године,
уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ

г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменућу жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 7. априла 2009. године и уписана је 30. априла 2009. године.
2. Дана 23. септембра 2009. године, Комисија је од жалиоца затражила додатне информације. Није добијен никакав одговор.
3. Дана 26. септембра 2011. године, жалба је прослеђена Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би се добиле примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалбе. Дана 9. новембра 2011. године, УНМИК је доставио свој одговор.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

4. Жалилац је супруга г. Вељка Марковића.

5. Жалилац наводи да је г. Вељко Марковић нестао са свог радног места у Приштини дана 9. фебруара 1999. године. Од тада се не зна где се налази њен супруг.
6. Жалилац наводи да је нестанак пријављен Међународном комитету Црвеног крста (МКЦК) и Црвеном крсту Србије.
7. МКЦК-ов захтев за проналажење г. Вељка Марковића још увек је отворен. Његово име се такође налази на списку несталих особа, који је МКЦК проследио полицији УНМИК-а 11. фебруара 2002. године, и у бази података коју води УНМИК-ова Канцеларија за нестала лица и судску медицину.
8. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а Мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБА

9. Жалилац се жали на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи нестанак њеног супруга. Жалилац се, у суштини, такође жали на страх, бол и патњу које је претрпела због ове ситуације.
10. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалилац указује, тим редоследом, на повреду права г. Вељка Марковића на живот, загарантованог чланом 2 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3 ЕКЉП.

IV. ПРАВО

11. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Наводно кршење члана 2 ЕКЉП

12. Жалилац се жали, у суштини, на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са нестанком свог супруга.
13. У својим коментарима, СПГС тврди да не постоји назнака да је УНМИК знао за нестанак г. Марковића и да, као последица тога, није био у обавези да спроведе истрагу поводом његовог нестанка. СПГС закључује да се чини да је жалба неприхватљива *prima facie* па стога и неприхватљива у целости.
14. Комисија напомиње да се име г. Вељка Марковића налази на списку несталих особа који је МКЦК проследио полицији УНМИК-а 11. фебруара 2002. (видети § 7, изнад). Дакле, мора се сматрати да је његов нестанак био познат УНМИК-у, барем од датума овог саопштења, чиме се активирају процедуралне обавезе из члана 2 ЕКЉП.

15. Комисија је мишљења да жалба везана за члан 2 ЕКЉП покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
16. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

17. Жалилац наводи душевну бол и патњу које су јој проузроковане околностима везаним за нестанак г. Вељка Марковића.
18. У својим примедбама, СПГС тврди да, иако жалилац наводи да је претрпела душевну бол и патњу због нестанка свог супруга, не постоје изричито наводи да је одговор УНМИК-а на нестанак г. Вељка Марковића проузроковао тај страх и патњу. Због тога је овај део жалбе неприхватљив као очигледно неоснован.
19. Комисија сматра да су, упркос томе што жалилац није изнела изричите тврдње у том смислу, у жалби наведене релевантне чињенице које се тичу нестанка жалиочевог супруга на којима може да се заснива наводно кршење права жалиоца сходно члану 3 ЕКЉП.
20. Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права која се тиче питања да ли се чланови породице нестале особе могу сматрати жртвама поступања које је супротно члану 3 ЕКЉП којим се забрањује нечовечно поступање. Европски суд за људска права прихвата такву могућност, што зависи од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвог сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестао, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. Европски суд за људска права (ЕСЉП) (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999, § 98, ЕКЉП, 1999-IV; ЕСЉП (Велико веће), *Кипар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001, § 156, ЕКЉП, 2001-IV; ЕСЉП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002, § 358; ЕСЉП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006, § 139; видети такође Саветодавна комисија за људска права (ХРАП), *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009, § 41 и ХРАП, *Радисављевић*, бр. 156/09, одлука од 17. фебруара 2012, § 18).
21. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу (видети случај *Младеновић*, бр. 99/09, одлука ХРАП од 11. августа 2011, § 22; случај *Петковић*, бр. 133/09, одлука ХРАП од 16. децембра 2011, § 20).

22. Комисија је мишљења да овај део жалбе покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и одбацује приговор који је уложио СПГС.
23. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ ПРИХВАТЉИВОМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући